

ชื่อหนังสือ: ระเบียบวิธีวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม (Research Methodology for Tourism & Hotel)

ชื่อผู้เขียนหนังสือ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน แสงพิกุล*
Assistant Professor Dr. Aswin Sangpikul*

ชื่อผู้แนะนำหนังสือ:
ดร.เอมอร อิมเจริญ**
Dr.Aimorn Imcharoen**

หนังสือเล่มนี้ตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนสิงหาคม 2556 โดยผู้เขียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน แสงพิกุล เป็นนักวิชาการรุ่นใหม่ในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม และปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการหลักสูตรมหาบัณฑิต (ป.โท) สาขาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้เขียนเป็นนักวิชาการที่มีความสนใจและมีประสบการณ์ในงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่าสิบปี รวมทั้งมีผลงานวิจัยตีพิมพ์หลายเรื่องทั้งวารสารในประเทศและต่างประเทศ จึงทำให้ผู้เขียนสามารถนำผลงานวิจัยของตนเองมาประกอบ

การเขียนหนังสือเล่มนี้ได้เป็นอย่างดี หนังสือเกี่ยวกับงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมฉบับภาษาไทยยังมีอยู่ค่อนข้างน้อย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าหนังสือเล่มนี้เป็นเล่มแรกๆในสาขาที่มีเนื้อหาค่อนข้างละเอียดในประเด็นด้านการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมโดยเฉพาะ

หนังสือเล่มนี้มีลักษณะเด่นหลายประการที่ค่อนข้างแตกต่างจากหนังสืออื่นทั่วไป ประการแรก ผู้เขียนได้ทำวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในรอบทศวรรษ (พ.ศ. 2543 – 2553): แนวทางเพื่อการศึกษาและ

* ผู้อำนวยการหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

* Director of Graduate Program in Tourism Management, Dhurakij Pundit University

**นักวิจัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

**Reseracher, National Science and Technology Development Agency

**E-mail: aimcharoen@gmail.com

ค้นคว้าวิจัย” เพื่อนำข้อค้นพบในประเด็นต่างๆ มาประกอบการเขียนตำรา ประการที่สอง ผู้เขียนได้นำเนื้อหาบางบทในตำราเล่มนี้โดยเฉพาะประเด็นใหม่ๆ ที่น่าสนใจ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยหลายแห่ง และประการที่สาม ผู้เขียนได้มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาในประเด็นงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมหลายประเด็นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ และช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจบริบทงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมได้อย่างชัดเจนขึ้น

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 13 บท โดยมีบทที่สำคัญ เช่น

บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย และการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม ในบทนี้ผู้เขียนนอกจากกล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ และลักษณะของการวิจัยโดยทั่วไปแล้ว ผู้เขียนยังได้เจาะลึกโดยวิเคราะห์เนื้อหาการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและโรงแรมในประเด็นใหม่ๆ ที่น่าสนใจ เช่น ความหมาย ความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการวิจัยในสาขานี้ ตลอดจนวิเคราะห์ถึงลักษณะและขอบเขตของการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมได้อย่างกระจ่างชัด อันจะช่วยให้ผู้ที่สนใจในสาขานี้เข้าใจถึงบริบทและลักษณะของการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมได้ชัดเจนขึ้น

บทที่ 2 การกำหนดปัญหาการวิจัย ในบทนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงลักษณะของปัญหาการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยแยกปัญหาการวิจัยออกเป็นสองลักษณะ คือ ปัญหาจริงที่เกิดขึ้น และปัญหาเทียมซึ่งอาจเป็นประเด็นที่นักวิจัยมีความสนใจ หรืออยากค้นหาคำตอบในสิ่งต่างๆ ที่อยากรู้ เป็นต้น การทราบถึงลักษณะของปัญหาการวิจัยทั้งสองลักษณะจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดประเด็นปัญหาที่เหมาะสมกับงานวิจัยของ

ตนเองต่อไป นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงเนื้อหาสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง คือ การเขียนกรอบการวิจัยเบื้องต้น (research outline) หรือที่เรียกว่า บทนำหรือบทที่ 1 ของรายงานการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ชื่อเรื่องการวิจัย ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ ขอบเขต และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

บทที่ 3 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย บทนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ และแนวทางการทบทวนวรรณกรรม เนื้อหาสำคัญของบทนี้ คือ การกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างการวิเคราะห์และการสังเคราะห์วรรณกรรมสำหรับงานวิจัย ซึ่งปัญหาสำคัญของงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในปัจจุบัน คือ นักวิจัยยังขาดการวิเคราะห์วรรณกรรมและสังเคราะห์วรรณกรรม (อัศวิน แสงพิกุล, 2555; Jennings, 2001) การวิเคราะห์วรรณกรรมจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถแยกแยะประเด็นต่างๆ ให้มีความชัดเจนขึ้นอันจะทำให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวอย่างถ่องแท้ ส่วนการสังเคราะห์วรรณกรรมจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถหาข้อสรุปหรือประมวลความรู้ทั้งหมดจากวรรณกรรม เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยต่อไป (Creswell, 2009)

บทที่ 4 ตัวแปร กรอบแนวคิด และสมมติฐานการวิจัย บทนี้ผู้เขียนเน้นเรื่องตัวแปรในการวิจัย ความสำคัญของตัวแปร และเทคนิคการเลือกตัวแปรในการวิจัย รวมทั้งที่มาของกรอบแนวคิดในการวิจัย ความสำคัญของกรอบแนวคิดและการสร้างกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย โดยกรอบแนวคิดจะช่วยอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและสมมติฐานการวิจัย และการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 5 ประชากร ตัวอย่าง และวิธีการ

เลือกตัวอย่าง บทนี้เนื้อหาเน้นเรื่องการกำหนดประชากร และการเลือกตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรในการค้นหาคำตอบของการวิจัย นอกจากนั้นผู้เขียนยังได้กล่าวถึงวิธีการเลือกตัวอย่างในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับวิธีการวิจัย รวมทั้งได้กล่าวถึงข้อควรพิจารณาต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตัวอย่าง

บทที่ 6 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย บทนี้ผู้เขียนนำเสนอวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ที่นิยมใช้ในการวิจัยด้านการท่องเที่ยว และการโรงแรม ได้แก่ การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต และการวัดความรู้ ตลอดจนแนวทางการสร้างเครื่องมือวิจัยแต่ละประเภท รวมทั้งการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างละเอียด

บทที่ 8 การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ บทนี้เป็นเนื้อหาในขั้นตอนท้ายๆ ของกระบวนการวิจัย โดยกล่าวถึงแนวทางการอภิปรายผล การสรุปผล และการเขียนข้อเสนอแนะ ตามลำดับ โดยผู้เขียนได้นำตัวอย่างงานวิจัยของตนเองมาเขียนประกอบเป็นเนื้อหาในหัวข้อดังกล่าว

บทที่ 11 การประเมินผลงานวิจัย บทนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เขียนได้วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเกณฑ์ในการประเมินผลงานวิจัยที่ประกอบด้วย การประเมินด้านคุณค่า และคุณภาพของงานวิจัย โดยเฉพาะประเด็นเรื่องเกณฑ์การประเมินด้านคุณภาพของงานวิจัยที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันที่ยังไม่ค่อยชัดเจนอยู่บ้าง เนื่องจากการประเมินแบบกว้างๆ ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้เสนอเกณฑ์การประเมินด้านคุณภาพของงานวิจัยที่ควรประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ ความเหมาะสมและความชัดเจนของเนื้อหาที่นำเสนอในรายงานวิจัย ซึ่งเกณฑ์เหล่านี้จะเป็นประโยชน์สำหรับการประเมินด้านคุณภาพ

ของงานวิจัยต่อไป

บทที่ 13 การสร้างสรรค์งานวิจัย เป็นบทสุดท้ายที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในวงการวิชาการด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมยังไม่ค่อยมีการกล่าวถึงหัวข้อในลักษณะเช่นนี้มาก่อน ในบทนี้ผู้เขียนได้นำเสนอความหมายของการสร้างสรรค์งานวิจัย เหตุผลของการสร้างสรรค์งานวิจัย แนวทางการสร้างสรรค์งานวิจัย และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยว และการโรงแรม ซึ่งจะช่วยจุดประกายให้ผู้อ่านเห็นถึงแนวทางการสร้างสรรค์งานวิจัยในด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความจำเป็นของการสร้างสรรค์งานวิจัย เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สาขาวิชา โดยอาจสร้างสรรค์งานวิจัยในลักษณะต่างๆ เช่น การสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ วิธีการศึกษาใหม่ๆ หรือ การบูรณาการความรู้จากหลายๆ ศาสตร์ เป็นต้น (Jennings, 2001; Leedy & Ormrod, 2005)

กล่าวโดยสรุป หนังสือเล่มนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคิดที่จะเริ่มต้นทำวิจัยทางด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมอย่างละเอียดและชัดเจน โดยประกอบด้วยเนื้อหาตั้งแต่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม การกำหนดปัญหาการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม การกำหนดตัวแปร กรอบแนวคิด ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ผล การสรุปผล และข้อเสนอแนะ รวมทั้งมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นใหม่ๆ ที่น่าสนใจหลายประเด็น ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงเหมาะกับนิสิตนักศึกษา และผู้ที่สนใจงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว และการโรงแรม

เอกสารอ้างอิง

- อัศวิน แสงพิกุล. (2555). *การวิเคราะห์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในรอบทศวรรษ (2543 – 2553): แนวทางเพื่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัย (รายงานการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Creswell, J. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (3rd ed.). Thousand Oaks, California: SAGE Publication.
- Jennings, G. (2001). *Tourism research*. Milton, Queensland, Australia: John Wiley & Sons.
- Leedy, P., & Ormrod, J. (2005). *Practical Research*. New Jersey: Pearson Education.